

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК

за II година

Гимназиско образование

Скопје, 2025 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	<i>Германски јазик</i>
Вид/категорија на наставен предмет	Задолжителен
Година на изучување	II (втора)
Ниво на изучување	Со втората година од изучувањето на германскиот јазик во гимназиското образование, треба да се достигнат знаења на рамништето Б1.1 (преодно рамниште) според Заедничката европска референтна рамка за јазиците.
Теми/подрачја во наставната програма ¹	• <i>Потрошувачка и одржливост</i> • <i>Медиуми и комуникација</i> • <i>Општествен ангажман</i> • <i>Култура и интеркултурна комуникација</i>
Број на часови	2 часа неделно / 72 часа годишно
Опрема и средства	• компјутер, печатач, проектор, табла, цеде-плеер, де-ве-де плеер, интерактивна табла, интернет, • образовни софтвери, • нагледни средства, постери, фотографии, слики, флеш-карти, налепници, хартија, • хартија во боја, хамер, ..., • учебник, прирачници, ... ,

¹ Називот на темата е формулиран согласно со соодветната лексика што превладува во неа, но при избор на учебник и/или на друг дидактички материјал треба да се земат предвид јазичните функции, лексичките единици и граматичките структури застапени во целата наставна програма, без оглед на тоа како се распоредени по темите во наставната програма.

	• еднојазични (германско-германски) речници и двојазични речници (од мајчиниот јазик на германски јазик и обратно, од англиски на германски јазик и обратно) во печатена и/или во електронска форма, • списанија во печатена и/или во електронска форма
Норматив на наставен кадар	Наставата по Германски јазик во II (втора) година гимназиско образование може да ја изведува лице што има: • завршени студии по германски јазик и книжевност – наставна насока, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени студии по германски јазик и литература – наставна насока, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени студии по германски јазик и книжевност/литература – друга насока и соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка стекната на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени двопредметни студии по германски јазик и друг јазик со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка стекната на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени студии по германски јазик (со звање дипломиран филолог) и соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка стекната на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени студии по германски јазик на друга студиска програма во комбинација со друг јазик и соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка стекната на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС.

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО

Тема: ПОТРОШУВАЧКА И ОДРЖЛИВОСТ Вкупен број часови: 24	
Резултати од учењето: Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на: - да ги разбере темата и главните информации во говорени текстови на тема потрошувачка и одржлив начин на живеење, како соопштенија, реклами, радиоемисии и интервјуа; - да ги разбере главните искази и деталните информации во информативни и во аргументативни пишувани текстови и да ги најде најважните информации во огласи, статистики и дијаграми, статии во весници, официјални и неофицијални писма, објави на интернетски страници, блогови, форуми и сл.; - да напише структурирани пораки, лични писма и коментари на познати теми врзани за личното искуство со потрошувачката и за одржливиот начин на живеење и сл.; - да се изразува усно, без подготовка, и да учествува во директна комуникација за да даде предлози за одржлив начин на живеење и заштита на природните ресурси, да ги истакне предностите и слабостите на прекумерната потрошувачка и сл.; - да зборува пред публика, со подготовка, за да опише искуства поврзани со потрошувачките навики, да ги истакне предностите и слабостите на училишната униформа, да го искаже личното мислење за облека од познати марки и - да ги пренесува главните пораки и важните информации од говорени и од пишувани текстови од германски на мајчин јазик и обратно.	
Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
а) Јазични функции: - поставување прашање за нечие мислење - Was ist deine Meinung zu ...? - Was hältst du von ...? - Was denkst du über ...? - Findest / Denkst du, dass ...? - искажување мислење - Ich glaube / denke / meine / finde, dass ... - Ich bin der Meinung / Ansicht, dass ... - Meiner Meinung / Ansicht nach ...	- Правилно поставува прашања за нечие мислење. - Одговара на прашања во врска со прекумерната потрошувачка. - Одговара на прашања поврзани со училишни униформи и го образложува своето мислење. - Наведува примери за одржлив начин на живеење. - Ги објаснува последиците од неодговорниот однос кон природата / животната средина и предностите од одржливиот начин на живеење со помош на дадени лексички средства.

– <i>Ich bin mir (nicht) sicher, ob ...</i> – <i>Ich bin überzeugt, dass ...</i> – <i>Es kommt darauf an, ob ...</i> • образложување на личното мислење – <i>Ich bin dieser Meinung / Ansicht, weil / da / denn ...</i> – <i>Ich denke / meine / glaube so, weil / da / denn ...</i> – <i>Ich halte das für wichtig, weil / da / denn ...</i> – <i>Das finde ich wichtig / nicht wichtig, weil / da / denn ...</i> • изразување причинско-последичен однос <i>Irina interessiert sich für nachhaltige Kleidung. Deswegen nimmt sie an Kleidungsstauschbörsen teil.</i> <i>Meine umweltbewusste Freundin liebt Schmuck. Deshalb bastelt sie aus alten Schmuckstücken neue Ketten und Ohrringe.</i> <i>Ich weiß nicht, was der Ausdruck nachhaltige Mode bedeutet. Daher habe ich mich für einen Workshop am Institut für Nachhaltigkeit angemeldet.</i> • исказување наклонетост – <i>Es macht mir großen / viel Spaß, ...</i> – <i>Ich habe Lust, ...</i> – <i>Ich liebe es ...</i> – <i>Besonders mag ich, wenn ...</i> • пишување приватно електронско писмо <i>Liebe Katja,</i> <i>ich hoffe, dir geht es gut und du hast viel Spaß in der Schule. Du fragst mich, was es Neues bei mir gibt. Ich habe mit meinen Eltern vereinbart, keine neue Kleidung mehr zu kaufen, da mein Kleiderschrank voll ist. Wenn ich dennoch ein neues Kleidungsstück kaufen möchte, dann gehe ich in einen Seconhandladen. So spare ich Geld und lerne, nachhaltig zu leben. Hast du auch schon einmal Secondhandkleidung gekauft? Schreib mir bald.</i> <i>Deine Gina</i>	• Набројува примери за одржливиот начин на живеење. • Анализира лични предности и слабости на одржливиот начин на живеење. • Објаснува зошто му се допаѓа некоја активност. • Ги пренесува своите мисли, чувства и ставови во приватно електронско писмо. • Користи правилни конструкции за да даде, да прифати и да одбие предлози во пишуван и во говорен исказ. • Образува правилни реченици за да ја објасни важноста на некоја активност. • Ги применува дадените лексички средства за да искаже намера и цел. • Наведува примери за прекумерна потрошувачка. • Ги опишува и ги објаснува карактеристиките на одржливиот начин на живеење. • Опишува лични искуства со џепарлакот. • Ги пренесува главните пораки во кратки пишувани текстови за потрошувачката од германски на мајчин јазик и обратно, водејќи сметка за културните разлики (медијација).
--	---

• набројување предности и слабости на одржливиот начин на живеење – <i>Ein wichtiger Aspekt ist ...</i> – <i>Ein Vorteil / Nachteil ist ...</i> – <i>Positiv / Negativ finde ich ...</i> – <i>Ein großer Pluspunkt ist ...</i> – <i>Ich sehe das kritisch, da ...</i> – <i>Das finde ich sehr gut / schlecht, da ...</i> – <i>Das wichtigste Argument dafür / dagegen ist ...</i> • наведување примери – <i>Zum Beispiel ...</i> – <i>Beispielsweise ...</i> • изразување предлог – <i>Wir könnten ...</i> – <i>Sollten wir ...?</i> – <i>Ich schlage vor, ...</i> – <i>Mein Vorschlag ist / wäre ...</i> – <i>Wie wäre es, wenn ...?</i> • прифаќање предлог – <i>Das ist eine gute Idee.</i> – <i>Ja, einverstanden.</i> – <i>Ja, ich kann ...</i> – <i>Ja, klar.</i> • одбивање предлог – <i>Das ist keine gute Idee.</i> – <i>Nein, das finde ich nicht so gut.</i> – <i>Nein, ich kann nicht ...</i> – <i>Es tut mir leid, aber das ist nicht für mich.</i> • изразување важност – <i>Ich finde es wichtig, ... / Mir ist es wichtig, ...</i> – <i>Sehr wichtig finde ich ..., da ...</i>	

– <i>Ich versuche, ..., weil das für mich von Bedeutung ist.</i> • опишување значење на изрази, парафразирање – <i>Das bedeutet, dass ...</i> – <i>Damit ist gemeint, dass ...</i> – <i>Darunter verstehe ich, ...</i> • искажување намера и цел <i>Wozu brauchst du die alte Nähmaschine deiner Oma?</i> <i>Ich brauche sie, um meine Hose enger zu machen und weiterzutragen.</i> <i>Das würde die Menge an Kleidung auf Deponien reduzieren. Damit könnte ich natürliche Ressourcen schonen.</i> • искажување лични искуства <i>Jeden letzten Freitag im Monat findet nach der sechsten Stunde in unserem Klassenzimmer die Büchertauschbörse statt. Aus eigener Erfahrung kann ich sagen, dass sie ganz gut funktioniert. Für jedes eigene Buch, das man mitbringt, bekommt man einen Punkt. Am Ende der Veranstaltung kann man so viele Bücher mitnehmen, wie man Punkte gesammelt hat.</i> • опишување одржлив начин на живеење <i>Ein nachhaltiger Lebensstil bedeutet, bewusst mit Ressourcen umgehen.</i> <i>Nachhaltigkeit umfasst ökologische, ökonomische und soziale Aspekte. Wer nachhaltig lebt, achtet auf regionale Produkte, Energieverbrauch und Müllvermeidung.</i>	
б) Лексички единици: • мода и облека <i>der Kleidungsstil, die Mode, die Kleidung, die Klamotten, der Dresscode, das Outfit, der Modetrend, die Marke, die Markenkleidung, die Designerkleidung, die Markenklamotten, die Secondhandkleidung, gebrauchte Kleidung, die Freizeitkleidung, die Jugendmode, das Statussymbol, modern, modisch, altmodisch, zerrissen, angemessen;</i> • училишна униформа <i>die Schuluniform, das Hemd, die Bluse, die Hose, der Rock, der</i>	• Препознава и разликува лексички средства во пишуван и во говорен текст на тема мода и облека. • Го разбира значењето на лексичките средства при слушање и читање текстови на тема училишна униформа. • Парафразира лексика на тема потрошувачката содржана во пишувани и во говорени текстови.

Pullover, die Jacke, die Schuhe, die Turnschuhe, das Schullogo, bequem, praktisch, langweilig, uniformiert, teuer, preiswert, vorgeschrieben;

- потрошувачка
der Konsum, der Konsument / die Konsumentin, der Verbraucher / die Verbraucherin, der Käufer / die Käuferin, das Angebot, die Nachfrage, der Kauf, der Verkauf, die Globalisierung, das Markenprodukt, die Lieblingsmarke, die Kaufentscheidung, das Bedürfnis, der Handel, der Onlineshop, Geld ausgeben;
- реклама
die Werbung, der Werbespot, die Werbeindustrie, dumm, manipulativ, langweilig, nervig, interessant, witzig, informativ, überzeugend, das Kaufverhalten beeinflussen, der Umgang mit Werbung, die Zielgruppe der Werbung;
- џепарлак
das Taschengeld, die Summe, der Betrag, der Umgang mit dem Taschengeld, familiäre Verhältnisse, individuelle Bedürfnisse, zur freien Verfügung, bekommen, erhalten, sparen, ausgeben, verdienen, täglich, wöchentlich, monatlich;
- одржливост
die Nachhaltigkeit, die Umwelt, die Zukunft, der Secondhandladen, die Reparatur, das Recycling, die Müllreduktion, die Innovation, Verantwortung übernehmen, die Natur schützen, die Ressourcen schonen, regionale Produkte kaufen, weniger Müll produzieren, Energie sparen, öffentliche Verkehrsmittel nutzen, bewusst einkaufen, rezyklieren / recyceln, wiederverwenden, umweltfreundlich/nachhaltig leben;
- трошоци за живот
die Miete, die Nebenkosten, die Ausgaben, das Einkommen, das Budget, die Stromrechnung, die Wasserrechnung, die Fahrkosten, ausgeben, verteilen, sparen, hoch, niedrig, teuer, günstig, notwendig, unnötig.

- Споредува лексички единици во германскиот и во мајчинот јазик.
- Правилно ја користи новонаучената лексика при формулирање искази на тема одржливост.
- Правилно ја користи новонаучената лексика при формулирање искази на тема потрошувачка.
- Правилно ги изговара, ги пишува и ги применува новонаучените лексички средства.

в) Граматички структури: - зависносложени реченици со причинскиот подредник (подредувачки сврзник) <i>da</i> <i>Ich sehe Schuluniformen sehr kritisch, da sie meiner Meinung nach die Individualität einschränken.</i> <i>Da ich selbst über meine Kleidung entscheiden möchte, finde ich Schuluniformen nicht gut.</i> - причинските прилози: <i>deshalb, deswegen, daher</i> и причинскиот предлошки прилог <i>darum</i> <i>Das Essen in der Schulmensa schmeckt mir gut, deshalb esse ich gern dort.</i> <i>Schuluniformen sind nachhaltig. Deswegen findet sie Anna gut.</i> <i>Im Jugendzentrum trifft Matthias seine Freunde, daher geht er gern dorthin.</i> <i>Der Bus hat/ist im Stau gestanden, darum sind wir zu spät gekommen.</i> - глаголи со предлошки објект: предлог + акузатив <i>achten auf, denken an, sprechen über, warten auf, informieren über, sich interessieren für, sich ärgern über, sich engagieren für, sich kümmern um, sich freuen auf / über;</i> - перифрастичен (аналитички) прирок <i>eine Empfehlung / Empfehlungen geben, eine Entscheidung / Entscheidungen treffen, Verantwortung übernehmen, zur Verfügung stehen, einen Wunsch / Wünsche haben, Bescheid geben, sich Gedanken machen, Rücksicht nehmen.</i> - целниот прашален предлошки прилог <i>wozu</i> <i>Wozu kaufst du Kleidung im Secondhandladen?</i> <i>Ich tue das, um nachhaltig zu konsumieren.</i> - зависносложена реченица со целните подредници (подредувачки сврзници) <i>um ... zu</i> и <i>damit</i> <i>Ich spare Taschengeld, um mir ein neues Smartphone kaufen zu können.</i>	- Составува зависносложени реченици со причинскиот подредник (подредувачки сврзник) <i>da</i>. - Ги идентификува спецификите на елементите во реченичната рамка во зависносложени реченици со причинскиот подредник (подредувачки сврзник) <i>da</i>. - Правилно ги користи причинските предлошки прилози: <i>deshalb, deswegen, daher</i> и причинскиот предлошки прилог <i>darum</i>. - Образува реченици со глаголи со предлошки објект (предлог + акузатив). - Ја анализира позицијата на реченичните сегменти („реченични членови“) во реченичната рамка. - Го препознава перифрастичниот (аналитички) прирок во реченица. - Формулира прашања со прашалниот целен предлошки прилог <i>wozu</i>. - Прави разлика меѓу целните подредници (подредувачки сврзници) <i>um ... zu</i> и <i>damit</i> и умее да утврди дали е исполнет критериумот за употреба на <i>um ... zu</i>-реченица. - Констатира кои <i>damit</i>-реченици комутираат со <i>um ... zu</i>-реченици, а кои не можат да се подложат на трансформацијата. - Образува целни зависносложени реченици со подредниците (подредувачки сврзници) <i>um ... zu</i> и <i>damit</i>. - Образува инфинитивни реченици со <i>zu</i> како зависнореченична реализација на објект на полнозначен глагол.
---	---

Felix hilft seiner Schwester bei der Bewerbung, damit sie das Praktikum bekommt.

- инфинитивни реченици со *zu*:
 - со полнозначен глагол:
versuchen / es lieben / sich freuen / vorhaben / vergessen / raten / planen, ...
 - со перифрастичен (аналитички) прирок:
Ich habe Interesse / die Absicht / Angst, ...; Es macht mir Spaß / Freude / Angst,;
 - со глаголот *sein* и придавка („глаголско-именски прирок“):
Es ist einfach / wichtig / schön / gut / interessant, ...;
 - со глаголот *finden* со придавка:
Ich finde es einfach / wichtig / schön / gut / interessant, ...
 - со „модалитетниот“ глагол *brauchen* за одрекување: со *nicht* или со именка + одречниот членски збор *kein*:
brauchen ... nicht / kein... ... zu + инфинитивна конструкција
Ich komme mit dir in den Supermarkt. Dann brauchst du die schweren Flaschen nicht allein zu tragen.
Du brauchst keine neue Jeans zu kaufen, wenn du die alte reparieren kannst.
- изговор на придавската наставка *-isch* [ɪʃ]
kritisch, englisch, komisch;
- изговор на придавската наставка *-lich* [lɪç]
monatlich, erforderlich, üblich;
- изговор на придавската наставка *-ig* [ɪç]
nachhaltig, wichtig, regelmäßig.
- интонација на исказна реченица
Ich probiere gern Neues aus. (↘)
- интонација на прашална реченица (*W*-прашање)
Warum wirfst du deine alten Klamotten weg? (↘)

- Образува инфинитивни реченици со *zu* како зависнореченична реализација на субјект или на објект на перифрастичен (аналитички) прирок.
- Образува инфинитивни реченици со *zu* како зависнореченична реализација на субјектот на глаголот *sein* + придавка („глаголско-именски прирок“).
- Образува реченици со „модалитетниот“ глагол *brauchen ... nicht / kein ... zu* + инфинитив.
- Споредува директни прашања со или без прашален збор.
- Точно ги изговара, ги пишува и ги применува новонаучените лексички средства, правилно ги употребува правописните и интерпункциските знаци и применува правилна реченична интонација.

интонација на прашална реченица (<i>Ja-/Nein</i>-прашање) <i>Ist dir die Nachhaltigkeit wichtig? (Ja)</i>	
Примери за активности Индивидуална активност: Учениците самостојно пишуваат приватно електронско писмо во кое го искажуваат и го образложуваат своето мислење. Квиз: Учениците учествуваат на натпревар за најдобра идеја за училиштен еколошки проект. Креативна активност: Учениците, поделени во групи, изработуваат плакат/леток/брошура или сценарио за претстава/драматизација/скеч и сл. на тема стилови на облекување. Истражувачка активност: Учениците, поделени во мали групи, пребарувајќи на интернет, истражуваат за потрошувачката во германскојазичните земји. Симулации и играње улоги: Учениците симулираат сцена во која ги искажуваат своите ставови за училишните униформи.	
Тема: МЕДИУМИ И КОМУНИКАЦИЈА Вкупен број часови: 18	
Резултати од учењето: Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на: - да ги разбере темата и главните информации во говорени текстови на тема медиуми и комуникација, дигитални и печатени медиуми и интернет, како реклами, поткасти, интервјуа и соопштенија; - да ги разбере главните искази и деталните информации во информативни и во аргументативни пишувани текстови и да ги најде најважните информации во огласи, статистики и дијаграми, статии во весници, приватни и службени писма, објави на интернетски страници, блогови, форуми и сл.; - да напише структурирани пораки, лични писма и коментари на познати теми врзани за личното искуство со дигиталните и со печатените медиуми (интернет, списанија итн.), училишни блогови и сл. - да се изразува усно, без подготовка, и да учествува во директна комуникација за да опише искуства со интернетот, со печатените и со дигиталните медиуми, со лажните вести во својата земја и сл. - да зборува пред публика, со подготовка, за да ги образложи предностите и слабостите на друшбените мрежи и да го искаже личното мислење за правилата на онлајн комуникацијата и - да ги пренесува главните пораки и важните информации од говорени и од пишувани текстови од германски на мајчин јазик и обратно.	

Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
а) Јазични функции: • исказување предности на дружбените мрежи <i>Man kann sich schnell mit Freunden vernetzen und in Kontakt bleiben. Außerdem erfährt man durch die Plattformen sowohl Neuigkeiten aus aller Welt als auch aus dem Freundeskreis. Es besteht die Möglichkeit, eigene kreative Inhalte in sozialen Medien zu teilen und sich als Teil einer großen Gemeinschaft zu fühlen.</i> • исказување слабости на дружбените мрежи <i>Man wird süchtig wenn man ständig online ist, und deswegen kann man sich weder auf die Schule noch auf seine Hobbys konzentrieren. Dazu kommt der Druck, der durch die sozialen Medien entsteht. Man sieht ständig perfekte Fotos und Videos von anderen Menschen und dann vergleicht man sich ihnen und stellt fest, dass man selbst gar nicht so perfekt aussieht.</i> • опишување искуства со дружбените мрежи <i>Ich habe gemerkt, dass es nicht gesund ist, ständig die sozialen Netzwerke zu nutzen. Je länger ich online bin, desto häufiger leide ich unter Schlafmangel und Stress. Ich kann sagen, dass ich nicht nur weniger für die Schule lerne, sondern dass ich auch seltener Sport treibe und Freunde treffe.</i> <i>Wenn ich merke, dass ich wieder zu lange online bin, gehe ich entweder einen ganzen Tag gar nicht online oder ich suche bewusst nur noch nach bestimmten Inhalten, zum Beispiel für ein Referat oder einen Aufsatz.</i> • изразување мислење <i>Ich bin der Meinung / Ansicht / Auffassung, dass ...</i> <i>Ich bin mir (nicht) sicher, ob ...</i> <i>Ich bin davon überzeugt, dass ...</i> <i>Ich stehe auf dem Standpunkt, dass ...</i> <i>Es kommt darauf an, ...</i> • давање совети <i>Seid euch bewusst, wie viel Zeit ihr online verbringt.</i> <i>Setzt euch klare Grenzen.</i> <i>Ein Tag ohne Internet in der Woche, das wäre vielleicht ein Anfang.</i>	• Одговара на прашања во врска со предностите и со слабостите на дружбените мрежи. • Опишува лични искуства со дружбените мрежи. • Го наведува и го аргументира сопственото мислење за опасностите од прекумерното користење на дружбените мрежи. • Формулира совети за користење на интернетот со помош на дадени лексички средства. • Употребува јазични структури за да искаже предупредување. • Известува за настани и доживувања врзани за безбедноста на интернетот. • Познава и користи различни форми за пристојно однесување кога комуницира на дружбените мрежи. • Набројува извори на информирање со помош на дадени лексички средства. • Формулира прашања за почетокот на времетраењето на дејство/ситуација. • Образува реченици за да искаже почеток на времетраење што продолжува во даден период (сегашноста). • Образува реченици за да искаже завршок на времетраењето. • Образува реченици за да изрази претпоставка. • Опишува статистички податоци и количество.

• давање предупредување
<i>Warnung vor Cybermobbing!</i>
<i>Das Internet vergisst nichts und auch schlimme Kommentare oder Fotos können sich in kurzer Zeit sehr weit verbreiten.</i>
<i>Es ist wichtig, dass die Eltern mit ihren Kindern offen über die Gefahren von Social-Media-Plattformen sprechen und ihnen einen vernünftigen und sinnvollen Umgang damit beibringen.</i> • користење форми за пристојно однесување на дружбените мрежи
<i>Der Ton unserer Nachrichten ist immer freundlich und höflich.</i>
<i>Manchmal versteht man uns falsch. Wegen der unterschiedlichen Kommunikationsstile müssen wir immer sicher sein, dass wir unsere Nachrichten respektvoll und klar formuliert haben.</i>
<i>Wir bleiben beim Thema und sind geduldig beim Antworten auf eine Frage..</i>
<i>Wir respektieren den Datenschutz jeder Person.</i> • опишување начини на информирање
<i>Ich informiere mich meistens über das Internet, übers Handy.</i>
<i>Ich habe die App einer Nachrichtensendung und bin in den sozialen Medien unterwegs.</i>
<i>Häufig schaue ich auf die Websites von unterschiedlichen Nachrichtensendungen und lese die Zeitung online. Zwar habe ich abends die Nachrichten im Fernsehen an, aber manchmal lese ich sogar meine Zeitung aus Papier und höre Radio.</i> • искажување почеток на времетраење во иднината или во минатото – <i>Wann kaufen deine Eltern einen neuen Laptop?</i> – <i>So schnell wie möglich. Ab nächstem Jahr steigen die Preise für technische Geräte.</i> • искажување почеток на времетраење што почнало во минатото и продолжува во сегашноста (времето на зборување) – <i>Seit wann hast du eine eigene Webseite?</i> – <i>Seit drei Jahren.</i> • искажување времетраење – <i>Wie lange sitzt Lina in ihrem Zimmer und spielt Computerspiele?</i>	• Ги пренесува главните пораки во пишуван текст од германски на мајчин јазик и обратно, водејќи сметка за културните разлики (медијација).

– *Über zwei Stunden spielt sie Computerspiele.*

- искажување крај на времетраење

– *Bis wann muss die Präsentation über Cybermobbing fertig sein?*

– *Bis morgen muss sie fertig sein.*

- искажување неодредено време меѓу две гранични активности/определби

Zwischen den Mahlzeiten mache ich Hausaufgaben und gehe zum Sport.

Zwischen dem ersten und dem zweiten Teil der Prüfung gibt es eine Pause.

- искажување време определено со активност, датум итн.

Zum Frühstück lese ich die Zeitung.

- искажување време определено според возраста

– *Wann hat sie zum ersten Mal Nachrichten gesehen?*

– *Mit 15 Jahren hat sie zum ersten Mal angefangen, Nachrichten zu sehen.*

- изразување претпоставки

Ich denke / glaube / meine, dass ...

Ich vermute, dass ...

Natürlich ist es auch möglich, dass ...

Außerdem nehme ich an, dass ...

- опишување статистика и бројност

Die Statistik zeigt, dass ...

Aus der Statistik geht hervor, dass ...

Interessant ist, dass ...

Überraschend ist, dass ...

Ich bin überzeugt / sicher, dass ...

Es wundert mich (nicht), dass ...

- изразување потврден составен (копулативен) однос на наброени елементи

Es ist nicht nur wichtig, was man auf den sozialen Medien macht, sondern auch wie viel Raum es einnimmt.

<i>Man erfährt durch die Sozial Media Neuigkeiten sowohl aus aller Welt als auch aus dem Freundeskreis.</i> • изразување одречен составен (копулативен) однос на наброени елементи <i>Ich konnte mich weder auf die Schule noch auf meine Hobbys konzentrieren.</i> • искажување разделен однос (исклучувачки / ексклузивни алтернативи) <i>Ich gehe entweder einen Tag gar nicht online oder ich suche nur nach bestimmten Inhalten.</i> <i>Ich wünsche mir entweder ein Smartphone oder einen Laptop.</i> • опишување пропорционалност <i>Je länger die Jugendlichen online sind, desto größer ist die Gefahr von gesundheitlichen Problemen.</i>	
б) Лексички единици: • комуникација <i>der Brief, das Handy, das Telefon, der Anrufbeantworter, das Festnetz, der Laptop, der Rechner, die Webcam, das Headset, der iPod, das Smartphone;</i> • дигитални медиуми <i>das Internet, die sozialen Medien, die sozialen Netzwerke, die Plattform, die Homepage, das Forum / die Foren, das Smartphone, der Laptop, das Tablett, die Smartwatch;</i> • дигитални алатки <i>das Tutorial, die Web-App, der/das Facebook-Account, der Youtube-Kanal, die WhatsApp, die E-Mail, das Instant Messaging, der Chatraum, das Multi-User-Spiel, die Webseite, das WLAN;</i> • компјутерска опрема и активности <i>der Zugang, die Taste, der Drucker, der Link, die Datei, das Passwort, der Screenshot, die Onlinespiele, eine E-Mail schicken, eine Taste drücken, einen Text drucken, sich vernetzen, Videos teilen, die Digitalisierung;</i> • активности на дружбените мрежи	• Препознава и избира лексички средства во пишуван и во говорен текст од областа на комуникацијата. • Употребува лексички средства поврзани со дигиталните медиуми и алатки. • Препознава сличности и разлики меѓу лексичките средства во германскиот и во мајчинот јазик поврзани со компјутерската опрема и со активностите на дружбените мрежи. • Користи лексички средства за опишување искуства со дружбените мрежи во приватно и во службено електронско писмо. • Опишува настани од личното искуство поврзани со безбедноста на интернет. • Користи извезбани лексички средства за да зборува или да пишува на тема радиотелевизија, печатени медиуми и литературата.

<i>einloggen, posten, hochladen, adden, chatten, herunterladen, abonnieren, erstellen, online sein, tippen, recherchieren, senden, löschen, speichern, installieren, kopieren, aufrufen, einschalten, ausschalten;</i> • искуства со дружбените мрежи <i>neue Leute kennenlernen, Nachrichten lesen, Notizen auf der Pinnwand lesen, Dateien verschicken, Profile von Freunden/ Freundinnen besuchen, mit einer Webcam Freunde / Freundinnen live sehen, mit unbekannten Leuten chatten, ein persönliches Profil gestalten, mit Headset oder Mikrofon telefonieren, privat mit Freunden /Freundinnen oder Bekannten chatten, Fotos ins Internet stellen, Videos aufnehmen;</i> • безбедноста на интернет <i>der Gesprächspartner, der Freundeskreis, die Datensicherheit, der Datenschutz, die Privatsphäre, die Kontaktliste, die Nutzung, die Gemeinschaft, der Post, das Selbstbild, das Opfer, das Mobbing, das Cybermobbing, das Vertrauen, das Vertrauensverhältnis, das Nutzungsverhalten, die Verhaltensregel, die Darstellung, der / die Betroffene, der Influencer / die Influencerin, beeinflussen, leiden, sich verbreiten, manipulieren, überprüfen, umgehen, unkonzentriert, übermäßig, idealisiert, scheinbar, anonym, erkennbar, respektvoll;</i> • радиотелевизија и печатени медиуми (аналогни медиуми) <i>die Presse, die Tageszeitung, die Zeitung, die Zeitschrift, die Sendung, die Serie, die Nachrichten, der Artikel, die Fake News, die Quelle, die Dokumentation, die Komödie, der Krimi, die Unterhaltung, der Journalist / die Journalistin;</i> • литература <i>der Comic, der Krimi, der Roman, das Schulbuch, das Geschichtsbuch, das Märchen, die Erzählung, das Gedicht, der Schriftsteller / die Schriftstellerin, der Autor / die Autorin, der Dichter / die Dichterin, die Auflage, der Buchtitel, die Buchhandlung, die Buchmesse, veröffentlichen, erscheinen, herauskommen, verarbeiten, bearbeiten, ausverkaufen;</i>	• Правилно ги изговара, ги пишува и ги применува новонаучените зборови на тема медиуми и комуникација.
в) Граматички структури:	• Ги препознава формите на определениот член кај именките во генитив.

• генитив од определениот, неопределениот, одречниот и присвојниот членски збор ▪ машки род еднина <i>des/eines/keines/meines PASSES, Influencers</i> ▪ среден род еднина <i>des/eines/keines/meines Forums, Handys; des/keines/meines Geldes;</i> ▪ женски род еднина <i>der/einer/keiner/meiner Klassenfahrt, Sprecherin</i> ▪ множина <i>der/[Nullartikel]/keiner/meiner Nachrichten, Sprechzeiten.</i> • временскиот предлог <i>während</i> со генитив за изразување времетраење и истовременост <i>Während des Frühstücks liest meine Mutter Zeitung.</i> • причинскиот предлог <i>wegen</i> со генитив: <i>Wegen einer Konferenz fällt der Unterricht heute aus.</i> • временскиот предлог <i>außerhalb</i> со генитив за изразување дека нешто не спаѓа во определена временска рамка (значење спротивно на <i>während, über a</i>): <i>Sie rufen außerhalb der Sprechzeiten an.</i> • предлогот за место <i>außerhalb</i> со генитив за изразување дека нешто не спаѓа во определена просторна рамка <i>Außerhalb der Stadt darf man 80 Kilometer pro Stunde fahren.</i> • временскиот предлог <i>ab</i> со датив за изразување почеток на времетраење во иднината или почеток на времетраење во минатото што завршило пред сегашноста (времето на зборување): <i>Ab nächstem Jahr steigen die Preise für Handys und Laptops.</i> <i>Ab 2020 lebte er in Skopje. Nach drei Jahren kehrte er nach London zurück. Seit 2025 lebt er wieder in Skopje.</i>	• Точно го применува определениот член кај правилно деклинирани именки во генитив. • Идентификува форми на неопределениот член кај именките во генитив. • Точно го употребува неопределениот член кај правилно деклинирани именки во генитив еднина, т. е. точно го употребува нуловиот член во генитив множина. • Препознава форми на одречниот членски збор кај именките во генитив. • Точно го употребува одречниот членски збор кај правилно деклинирани именки во генитив. • Идентификува форми на присвојниот членски збор кај именките во генитив. • Точно го употребува присвојниот членски збор кај правилно деклинирани именки во генитив. • Прави разлика меѓу временските и причинските предлози со генитив. • Правилно го употребува временскиот предлог <i>während</i> со генитив. • Правилно го употребува причинскиот предлог <i>wegen</i> со генитив. • Правилно го употребува временскиот предлог <i>außerhalb</i> со генитив. • Правилно го употребува предлогот за место <i>außerhalb</i> со генитив. • Прави разлика при употребата на <i>außerhalb</i> како временскиот предлог и како предлог за место. • Прави разлика меѓу временските предлози со датив и со акузатив.
--	---

- временскиот предлог *bis* со акузатив за изразување времетраење до определена временска граница:
Bis morgen Vormittag muss die Präsentation über Cybermobbing fertig sein.
- временскиот предлог *mit* со датив (за изразување време определено со возраста):
Mit acht Jahren hat Leona ihr erstes Smartphone bekommen.
- временскиот предлог *über* со акузатив за изразување: а) временски опсег (како *während*) и б) пречекорување на временската граница
Über Mittag bin ich immer zu Hause.
Die Schule ist über die Feiertage geschlossen.
Die Sendung hat weit über eine Stunde gedauert.
- временскиот предлог *zu* со датив за изразување време/термин или временски опсег во кој нешто се случува (кога нема атрибут пред именката во еднина, се врши слевање со определениот член):
Zum Geburtstag wünscht sich Yannick einen neuen Laptop.
Zum Mittagessen/Abendessen hatten wir Hühnersuppe.
Viele Gäste sind zu meinem Geburtstag erschienen.
Was schenkst du ihr zu Weihnachten?
- временскиот предлог *zwischen* со датив за изразување време/термин во определена временска рамка:
Zwischen zwei Meetings liest Frau Müller ihre E-Mails.
Wir essen zwischen 14 und 16 Uhr zu Mittag.
- сложени приредници (приредувачки сврзници): копулативни: *nicht nur ... sondern auch, sowohl ... als auch, weder ... noch* и дисјунктивниот: *entweder ... oder*, кој изразува исклучувачки (ексклузивни) алтернативи
Nicht nur junge, sondern auch ältere Menschen nutzen das Internet.
Soziale Medien haben sowohl Vorteile als auch Nachteile.
Du rufst entweder Julian an oder du gehst persönlich zu ihm.
Weder Lisa noch Tabea kommen zur Party.

- Правилно го употребува временскиот предлог *seit* со датив.
- Правилно го употребува временскиот предлог *ab* со датив.
- Ги разликува значењата на временските предлози *seit* и *ab* и ги употребува со соодветното глаголско време.
- Правилно го употребува временскиот предлог *bis* со акузатив.
- Правилно го употребува временскиот предлог *mit* со датив
- Правилно го употребува временскиот предлог *über* со акузатив.
- Ги разликува значењата на временскиот предлог *über*.
- Правилно го употребува временскиот предлог *zu* со датив.
- Правилно го употребува временскиот предлог *zwischen* со датив.
- Препознава сложени приредници (приредувачки сврзници): *nicht nur ... sondern auch, sowohl ... als auch, weder ... noch, entweder ... oder*
- Ги разликува копулативните (составни) сложени приредници: *nicht nur ... sondern auch, sowohl ... als auch, , weder ... noch* од дисјунктивниот (разделен) подредник *entweder ... oder*.
- Ја анализира позицијата на сложените приредници (приредувачки сврзници) во реченичната рамка.

- подредничкиот состав *je ... desto* за изразување права и обратна пропорционалност
Je mehr ich lerne, desto mehr freue ich mich nach jedem Test.
Je weniger Sven Computerspiele spielt, desto besser kann er sich konzentrieren.
- зборообразување: придавки изведени од глаголи со наставката *-bar*, која изразува дека големината може да се подложи на глаголското дејство
erneuern – erneuerbar;
erreichen – erreichbar;
erkennen – erkennbar;
machen – machbar.
- зборообразување: придавки изведени од глаголи со наставката *-bar*, која изразува дека големината е способна да го врши глаголското дејство или е подобна да го трпи глаголското дејство
danken – dankbar;
halten – haltbar;
strafen – strafbar;
зборообразување: придавки изведени од именки со наставката *-lich*, која изразува припадност или својство
das Kind – kindlich;
das Glück – glücklich;
die Übersicht – übersichtlich;
der Freund – freundlich;
die Gefahr – gefährlich;
der Unterschied – unterschiedlich;
- зборообразување: придавки изведени од именки со наставката *-lich*, која изразува повторливост/честота
der Monat – monatlich;
der Tag – täglich;
- Реченична мелодија, акцентирање и паузи во реченици заради истакнување

- Образува реченици со сложени приредници (приредувачки сврзници).
- Опишува правопрпорционален и обратнопропорционален однос со подредничкиот состав *je ... desto*.
- Препознава и образува придавки од глаголи со наставката *-bar*.
- Ги разликува значењата на наставката *-bar* кај придавките изведени од глаголи.
- Идентификува и образува придавки со наставката *-lich*.
- Ги разликува значењата на наставката *-lich* кај придавките изведени од именки.
- Применува правилна реченична интонација со паузи во реченици заради истакнување.

<i>Ich habe gemerkt (→) I, dass ich mich <u>weder</u> auf die <u>Schule</u> (→) I <u>noch</u> auf meine <u>Hobbys</u> konzentrieren konnte. (↘)</i>	
Примери за активности Индивидуална активност: Учениците индивидуално пишуваат блог на контроверзна училишна тема, на пример: користење мобилен телефон на часот, носење униформа, укинување на домашните задачи, пишување домашни задачи со помош на вештачката интелигенција и сл. Истражувачка активност: Учениците вршат анкета во паралелката за влијанието на дружбените мрежи врз младите. Дебата: Учениците, поделени во две групи, дебатираат за и против печатените весници. Симулации и играње улоги: Учениците, поделени во двојки, играат улога на новинар и на читател на весник. Креативна активност: Учениците, поделени во мали групи, ги истражуваат дружбените мрежи, избираат една од нив и за неа изработуваат презентација.	
Тема: ОПШТЕСТВЕН АНГАЖМАН Вкупен број часови: 24	
Резултати од учењето: Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-а: 1. да ги разбере темата и главните информации во говорени текстови на тема општествен ангажман, како упатства, поткасти, дијалози, интервјуа и соопштенија; 2. да ги разбере главните искази и деталните информации во информативни и во аргументативни пишувани текстови и да ги најде најважните информации во упатства, брошури, статии во весници, објави на интернетски страници, блогови, форуми и сл.; 3. да напише структурирани пораки, лични писма и коментари на познати теми врзани за личното искуство со општествен, политички, граѓански и еколошки ангажман, со политички избори и сл. 4. да се изрази усно спонтано, без подготовка, и да учествува во директна комуникација за да опише искуство од волонтерски ангажман, политички избори, граѓански активизам и сл.; 5. да се изразува усно, со подготовка, и да учествува во директна комуникација за да опише искуства со училишните акции поврзани со волонтерскиот ангажман, да ги истакне предностите на граѓанскиот активизам, да го искаже личното мислење за граѓанската иницијатива и 6. да пренесува главни пораки и важни информации од говорени и пишувани текстови од германски на мајчин јазик и обратно.	
Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:

а) Јазични функции:

- исказување заинтересираност
 - *Ich interessiere mich (nicht) für*
 - *Interessierst du dich für ... ?*
 - *Was interessiert dich mehr? ... oder ... ?*
 - *... interessiert mich nicht / sehr / mehr als*
 - *Ich finde ... (nicht) sehr interessant.*
- исказување изненадување
 - *Es hat mich überrascht, dass ...!*
 - *So eine Überraschung!*
 - *Wer hätte das geglaubt? Das ist erstaunlich!*
- поставување учтиви прашања
 - *Könnten Sie / Könntest du mir bitte sagen / erklären, ... ?*
 - *Wissen Sie / Weißt du vielleicht, ... ?*
 - *Wären Sie / Wärest du so nett / freundlich, ... ?*
 - *Hätten Sie / Hättest du vielleicht einen Moment Zeit für ... ?*
 - *Wäre es möglich, ... ?*
- исказување причини за општествено ангажирање
 - *Der Grund für mein Engagement liegt darin, dass ...*
 - *Entscheidend für mein Engagement war ...*
 - *Ich habe mich bewusst für ein gesellschaftliches Engagement entschieden, weil ...*
- образложување причини за општествено ангажирање
 - *Ich finde es wichtig, meine Zeit sinnvoll zu verbringen.*
 - *Durch mein Engagement habe ich gelernt, Verantwortung zu übernehmen .*
 - *Man entwickelt wichtige soziale Kompetenzen wie Teamfähigkeit und Empathie.*
 - *Ich möchte nicht nur zuschauen, sondern etwas aktiv verändern.*
 - *Für mich bedeutet Engagement, Haltung (zu) zeigen.*
- опишување волонтерска организација

Wir sind eine Hilfsorganisation mit Sitz in Berlin, die sich um Menschen in Not

- Поставува прашања за да изрази заинтересираност со помош на дадени лексички средства.
- Правилно изразува изненадување со помош на дадени лексички средства.
- Правилно поставува учтиви прашања.
- Набројува и образложува причини за општествено ангажирање.
- Опишува волонтерска организација.
- Наведува примери за организирање младинска средба.
- Анализира предности и слабости на општествениот ангажман.
- Правилно формулира хипотетички услов.
- Исказува нереална желба со помош на дадени обрасци.
- Дава еколошки совети за штедење на природните ресурси и за заштита на животната средина со помош на дадени лексички средства.
- Опишува лично искуство на тема заштита на животната средина.
- Составува службено електронско писмо за да се пријави на оглас за волонтерски ангажман според дадени насоки.
- Ги пренесува главните пораки во пишуван текст од германски на мајчин јазик и обратно, водејќи сметка за културните разлики (медијација).

kümmert.

Durch unsere Arbeit wollen wir dazu beitragen, dass ein würdevolles Leben für alle Menschen möglich wird.

Wir interessieren uns für Tausende von Menschen, die dringend Hilfe brauchen.

Wir sind in verschiedenen Bereichen tätig: Wir beschäftigen uns mit Hilfsprojekten nicht nur in Entwicklungsländern, sondern auch im Inland.

- организирање младинска средба
 - *Für unseren nächsten Jugendtreff schlagen wir vor, ... neu zu gestalten.*
 - *Es sollte ... geben und man muss*
 - *Wir hätten gern*
 - *Wir wünschen uns*
 - *Schön / Gut / Nötig wäre ...*
- набројување предности и слабости на општествен ангажман
 - *Warum ist das freiwillige Engagement eine gute Idee?*
 - *Man stärkt seine sozialen und kommunikativen Kompetenzen. Außerdem sammelt man wertvolle Erfahrungen im Umgang mit anderen Menschen.*
 - *Aber die ehrenamtliche Arbeit ist nicht für jeden. Man soll nicht nur viel Zeit, sondern auch viel Energie darin investieren.*
- искажување хипотетички услов

Wenn wir weniger Lebensmittel wegwerfen würden, könnten wir viele Menschen ernähren.

Hätte ich ein E-Bike, könnte ich lange Strecken ohne Problem fahren.
- искажување нереален (неисполнет и неисполнив) услов

Wenn wir eine Müllsammeln-Aktion organisiert hätten, wäre unser Schulhof sauber.

Wären die Temperaturen nicht extrem gestiegen, hätte es keine Waldbrände gegeben.
- пишување електронско писмо за пријавување за волонтерска работа

Sehr geehrte Damen und Herren,

mit großem Interesse habe ich Ihren Aushang zur Wahl ... gelesen.

<i>Die Hilfsorganisation ...interessiert mich, weil ich Außerdem bin ich sehr ... und kann</i> <i>Die Aufgabe finde ich spannend, weil</i> <i>Seit ... Monaten / Jahren engagiere ich mich ehrenamtlich in Ich plane folgende Events: Gemeinsam mit anderen Jugendlichen habe ich viele Projekte durchgeführt, wie z. B.: Aber ich kümmere mich auch um Ich habe also nicht nur ein großes Interesse an dem an der Hilfsorganisation, sondern ich habe auch schon viel Erfahrung auf diesem Gebiet gesammelt.</i> <i>Deswegen möchte ich mich bei Ihnen bewerben und würde mich freuen, wenn ich die nächste Kandidatin / der nächste Kandidat sein könnte.</i> <i>Mit freundlichen Grüßen</i> • давање совети – <i>Du solltest kürzer duschen, um Wasser zu sparen.</i> – <i>Die Jugendlichen sollten sowohl auf Kleidertauschbörsen als auch in Secondhandläden gehen.</i> – <i>Ihr solltet eigene Ideen einbringen und Vorschläge machen.</i>	
б) Лексички единици: • видови општествен ангажман <i>die freiwillige Arbeit, freiwillig / ehrenamtlich arbeiten, das Freiwillige Ökologische Jahr, das Freiwillige Soziale Jahr, das Engagement gegen Lebensmittelverschwendung, sich für Menschenrechte einsetzen, Flüchtlingshilfe leisten, Sprachkurse kostenfrei anbieten, sich mit Hilfsprojekten in Entwicklungsländern beschäftigen, bei Naturkatastrophen helfen;</i> • институции за општествен ангажман <i>der Stadtrat, das Jugendzentrum, die Hilfsorganisation, die Umweltschutzorganisation, die soziale Einrichtung, das Seniorenheim, die Tierschutzorganisation, das Krankenhaus, der Kulturverein;</i> • предуслови за за општествен ангажман <i>das Mindestalter, die Arbeitszeit, im Team arbeiten wollen, selbstständig, mitverantwortlich, teamfähig, kreativ, interessiert, zuverlässig;</i>	• Препознава и избира лексички средства врзани за општествениот ангажман во пишуван и во говорен текст. • Употребува соодветни лексички средства при разменување лични искуства за волонтерскиот ангажман. • Применува стратегии за учење нови лексички единици и зборовни состави за заштита на животната средина. • Опишува настани од лично искуство за заштита на животната средина. • Препознава сличности и разлики меѓу лексичките средства во германскиот и во мајчиниот јазик.

• работни задачи на волонтерите <i>die Aufgaben übernehmen, Interessen von Kindern und Jugendlichen vertreten, einen Jugendtreff / eine Veranstaltung organisieren und moderieren, Projekte umsetzen / durchführen, Berichte schreiben, jüngere Freiwillige unterstützen, den Gemeinschaftsgarten pflegen, Pflanzen / Bäume anbauen, Obdachlose mit Essen und Kleidung versorgen;</i> • разменување искуства <i>der Austausch, die Erfahrung, die Meinung sagen, eigene Ideen einbringen, der Ratschlag, (sich) austauschen, berichten, erzählen, diskutieren;</i> • заштита на околината <i>der Energieverbrauch, die Sonnenenergie, die Windenergie, die CO₂-Emission, die Energiequelle, der öffentliche Nahverkehr, ausstoßen, reduzieren, klimaneutral, klimafreundlich;</i> • еколошки решенија <i>zu Fuß gehen, mit dem Fahrrad fahren, zur Klimaneutralität beitragen, einen Park anlegen, umweltfreundliche Gewohnheiten entwickeln, Strom / Wasser sparen, keine Lebensmittel verschwenden, Hefte aus Recyclingpapier kaufen, Getränke in Pfandflaschen kaufen, sorgfältig auf die Mülltrennung achten, umweltbewusster leben;</i> • политички избори <i>die Bundestagswahl, der Wahltag, der Wahlkreis, der Wähler / die Wählerin, das Parlament, der Kandidat / die Kandidatin, der / die Abgeordnete, der Kanzler / die Kanzlerin, der Regierungschef / die Regierungschefin, der Bundespräsident / die Bundespräsidentin, der Bürgermeister / die Bürgermeisterin, der Politiker / die Politikerin, die Regierung, die politische Partei, die Mehrheit, wählen, bestimmen, wahlberechtigt;</i> • граѓанска иницијатива <i>der Held / die Heldin, Zivilcourage zeigen, helfen, Mut zeigen, anderen Menschen in Not helfen, eingreifen, unterstützen, retten, nicht wegschauen, respektvoll miteinander umgehen, mutig sein, für andere da sein, eine Gefahr erkennen;</i>	• Користи новонаучени лексички средства при пишување приватно и службено електронско писмо. • Точно ги изговара, ги пишува и ги применува новонаучените лексички средства, правилно ги употребува правописните и интерпункциските знаци и применува правилна реченична интонација.
--	---

в) Граматички структури:

- футур I (презент од помошниот глагол *werden* и инфинитив I од полнозначниот глагол) за искажување:
 - предвидување/прогноза
Die Jugendlichen werden in der Zukunft viel mehr nachhaltig leben.
 - намера/план
Die Familie wird ab sofort Getränke nicht mehr in Plastikflaschen kaufen.
 - претпоставка за настан/ситуација во сегашноста
Die Luft wird wohl immer noch verschmutzt sein.
 - заповед
Du wirst dich morgen bei der Hilfsorganisation anmelden.
- конјунктив претерит („конјунктив I – сегашност“) од модалниот глагол *sollen* во главна реченица за изразување совет, препорака, барање и блага заповед
Alle sollten Strom sparen und das Licht ausmachen, wenn sie es nicht brauchen.
- *würde*-парафраза (конјунктив претерит од помошниот глагол *werden* и инфинитив презент од полнозначниот глагол) наместо конјунктив претерит („конјунктив I – сегашност“) од полнозначниот глагол во главна реченица за изразување желба/намера
Ich würde gern einer Hilfsorganisation Geld spenden.
Die Schüler und die Schülerinnen würden gerne an einer Umweltaktion teilnehmen.
- конјунктив претерит („конјунктив I – сегашност“) од полнозначните глаголи *sein* и *haben* и од модалниот глагол *können* во хипотетички/иреални условни зависнословени реченици (*wenn*-реченици)
Wenn die Jugendlichen mehr Zeit hätten, würden sie sich stärker gesellschaftlich engagieren.
Wenn ich Umweltministerin wäre, könnte ich die Probleme mit der Verschmutzung lösen.

- Го препознава глаголското време футур I (презент од помошниот глагол *werden* и инфинитив презент од полнозначниот глагол) и ја идентификува употребата на футур I за изразување: предвидување/прогноза, намера/план, претпоставена ситуација во сегашноста и заповед.
- Образува реченици со футур I.
- Образува реченични структури во конјунктив претерит („конјунктив I – сегашност“) од полнозначните глаголи *sein* и *haben* и со модалниот глагол *können* во хипотетички/иреални условни зависнословени реченици.
- Искажува совет, препорака, барање и блага заповед со конјунктив претерит („конјунктив I – сегашност“) од модалниот глагол *sollen*.
- Ја препознава *würde*-парафразата, наместо конјунктив претерит („конјунктив I – сегашност“) од полнозначниот глагол и ја разликува од футур I.
- Правилно ја користи *würde*-парафразата во главна реченица за изразување желба/намера.
- Образува хипотетички/иреални условни зависнословени реченици (конјунктив претерит = („конјунктив I – сегашност“).
- Образува иреални реченици за изразување неисполнет услов во минатото и условена ситуација во минатото (конјунктив плусквамперфект = „конјунктив II – минато“).

• конјунктив претерит („конјунктив I – сегашност“) од полнозначните глаголи <i>sein</i> и <i>haben</i> и од модалниот глагол <i>können</i> во хипотетички/иреални условни зависносложени реченици (невоведени зависни реченици) <i>Hätten die Jugendlichen mehr Zeit, würden sie sich stärker gesellschaftlich engagieren.</i> <i>Wäre ich Umweltministerin, könnte ich die Probleme mit der Verschmutzung lösen.</i> • конјунктив плусквамперфект („конјунктив II – минато“) во иреални условни <i>wenn</i>-реченици (за изразување неисполнет услов во минатото) со надречница („главна“ дел-реченица) во конјунктив плусквамперфект („конјунктив II – минато“) или во конјунктив претерит („конјунктив I – сегашност“) <i>Wenn das Wetter am vorigen Wochenende schön gewesen wäre, hätte ich gestern bei der Müllsammelaktion im Stadtwald mitgemacht.</i> <i>Wenn die Müllsammelaktion am vorigen Wochenende stattgefunden hätte, wäre der Stadtwald jetzt sauber.</i> • конјунктив плусквамперфект („конјунктив II – минато“) во иреални условни невоведени зависни реченици (за изразување неисполнет услов во минатото) со надречница („главна“ дел-реченица) во конјунктив плусквамперфект („конјунктив II – минато“) или во конјунктив претерит („конјунктив I – сегашност“) <i>Hätte es am vorigen Wochenende nicht geregnet, hätte ich gestern bei der Müllsammelaktion im Stadtwald mitgemacht.</i> <i>Hätte die Müllsammelaktion am vorigen Wochenende stattgefunden, wäre der Stadtwald jetzt sauber.</i> • иреални желбени <i>wenn</i>-реченици во конјунктив плусквамперфект („конјунктив II – минато“) за изразување извршено/неизвршено дејство <i>Wäre ich doch bloß (nicht) mit dem Fahrrad zur Schule gefahren!</i> • слаба именска деклинација – (e)n-деклинација во машки род еднина и множина: <i>der Biologe, den Biologen, dem Biologen, des Biologen</i> <i>die Biologen, die Biologen, den Biologen, der Biologen</i>	• Образува иреални реченици со неисполнет услов во минатото (конјунктив плусквамперфект = „конјунктив II – минато“) и условена ситуација во сегашноста (конјунктив претерит „конјунктив I – сегашност“). • Хипотетичките и иреалните зависносложени реченици ги образува со <i>wenn</i>-реченица и со невоведена зависна реченица со збороред како во главна прашална <i>Ja-/Nein</i>-реченица. • Образува иреални желбени реченици во конјунктив плусквамперфект („конјунктив II – минато“). • Ги препознава и ги разликува слабата именска деклинација во машки род еднина и множина и слабата деклинација на супстантивизирана придавка во машки род еднина и множина. • Правилно ги применува слабата – (e)n-деклинација на именките од машки род еднина и множина и слабата деклинација на супстантивизирана придавка во машки род еднина и множина. • Прави разлика меѓу релативни заменки во номинатив, во акузатив и во датив во еднина и во множина. • Образува релативни реченици со релативни заменки во номинатив, во акузатив и во датив во еднина и во множина. • Образува релативни реченици со предлог и релативна замена во акузатив и во датив. • Идентификува релативни реченици со <i>was</i>. • Прави разлика меѓу релативните реченици со <i>was</i> како релативна замена, која
--	---

<i>der Mensch, den Menschen, dem Menschen, des Menschen</i> <i>die Menschen, die Menschen, den Menschen, der Menschen</i> - слаба деклинација на супстантивизирана придавка зад определен член / членски збор – (e)n-деклинација во машки род еднина и множина: <i>der Jugendliche, den Jugendlichen, dem Jugendlichen, des Jugendlichen</i> <i>die Jugendlichen, die Jugendlichen, den Jugendlichen, der Jugendlichen</i> - релативни реченици со релативна замена во номинатив: машки род еднина: <i>der</i> среден род еднина: <i>das</i> женски род еднина: <i>die</i> множина: <i>die</i> <i>Der Freiwillige, der politisch sehr interessiert ist, möchte einmal Politiker werden.</i> <i>Das E-Bike, das mir gefällt, ist ein altes Modell.</i> <i>Hanna, die neben dir steht, ist unsere Klassensprecherin.</i> <i>Die Kandidaten, die für das Bürgermeisteramt kandidieren, engagieren sich für unsere Stadt.</i> - релативни реченици со релативна замена во акузатив: машки род еднина: <i>den</i> среден род еднина: <i>das</i> женски род еднина: <i>die</i> множина: <i>die</i> <i>Schau mal, da steht der neue Jugendbürgermeister, den ich gewählt habe.</i> <i>Das Freizeitprogramm, das die Jugendlichen ausgewählt haben, steht im Internet.</i> <i>Die Aktivistin, die du gestern kennengelernt hast, engagiert sich in Seniorenheimen.</i> <i>Seine Ideen für ein nachhaltiges Leben, die er auf dem Treffen erklärt hat, finde ich unrealistisch.</i> - релативни реченици со релативна замена во датив: машки род еднина: <i>dem</i> среден род еднина: <i>dem</i>	релативизира супстантивизирана придавка во среден род еднина, ги релативизира <i>viel</i> и <i>wenig</i> и ја релативизира целата преходна реченица. - Правилно употребува релативни реченици со <i>was</i>. - Составува релативни реченици со <i>wo</i>, кои релативизираат изрази за место (прилошки определби, именски синтагми). - Разликува долги и кратки самогласки. - Го разликува изговорот на самогласките во зависност од гласовната околина во зборот. - Правилно изговара зборови со долги и со кратки самогласки и применува правилна реченична интонација.
---	--

женски род еднина: *der*

множина: *denen*

Leon, dem wir gestern begegnet sind, jobbt in einem Seniorenheim.

Lisas altes Smartphone, dem der Akku fehlt, soll als Elektromüll entsorgt werden.

Das ist unsere Mentorin, der wir unsere Projektideen vorstellen wollen.

Sind das die Jugendlichen, denen du deine Projektideen gezeigt hast?

- релативни реченици со предлог и со релативна замена во акузатив и во датив:

Das Projekt, für das sich die Jugendlichen engagieren, ist sehr anstrengend.

Das ist Frau Schmidt, bei der ich an einem Workshop teilgenommen habe.

- релативни реченици со *was* што (ги/ја) релативизираат:
- супстантивизирани придавки во суперлатив среден род еднина
Der Secondhandladen ist das Beste, was in unserer Nachbarschaft eröffnet wurde.
- придавките *viel* и *wenig* употребени како неопределени замени
Es gibt vieles, was man für den Klimaschutz machen kann.
Wir informieren uns über alles, was mit Nachhaltigkeit zu tun hat.
- целата претходна реченица (релативно надоврзување)
Der Bürgermeister plant einen neuen Park, was Bewohner und die Bewohnerinnen überrascht und zugleich begeistert hat.
- релативни реченици со *wo*, кои релативизираат изрази за место (прилошки определби, именски синтагми)
Der Jugendtreff findet dort statt, wo Jugendliche ihre Freizeit kreativ gestalten können.
Ich fahre später ins Rathaus, wo ich Informationen zum Energiesparen bekommen soll.
- изговор на долгите и на кратките слоготворни самогласки:
/i:/, /y:/, /u:/, /e:/, /ɛ:/, /ø:/, /o:/, /a:/; /ɪ/, /ʏ/, /ʊ/, /ɐ/, /œ/, /ɔ/, /ɑ/ и на неслоготворната согласка: */j/*

<i>ihr, Kino, Fieber</i> <i>früh, Schüler, typisch</i> <i>Uhr, rufen, Schule</i> <i>Idee, sehen, geben</i> <i>Nähe, erzählen, Käse</i> <i>böse, lösen, Söhne</i> <i>ohne, Oma, so</i> <i>Haar, fahren, raten</i> <i>schlimm, Finger, Ring</i> <i>tschüss, hübsch, Mülleimer</i> <i>Suppe, furchtbar, gesund</i> <i>kennen, ändern, denken</i> <i>können, Köln, möchte</i> <i>Sonne, sollen, wollen</i> <i>passen, Apfel, Flasche</i> • графијата <ie> со изговор /i:/ во нагласен слог и [iə] во ненагласен слог <i>Chemie, sie, nie</i> <i>Familie, Linie, Serie</i>	
Примери за активности Индивидуална активност: Учениците самостојно пишуваат оглас за волонтерски ангажман. Истражувачка активност: Учениците спроведуваат анкета во паралелката за својот интерес за општествен ангажман. Дебата: Учениците, поделени во две групи, дебатираат за и против општествениот ангажман. Симулации и играње улоги: Учениците, поделени во двојки, спроведуваат интервју за еколошките навики кај граѓаните, играат улоги на новинар/новинарка и ученик/ученичка или граѓанин/граѓанка. Креативна активност: Учениците, во мали групи, изработуваат прашалник за волонтерски ангажман.	
Тема: КУЛТУРА И ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЈА Вкупно часови: Се реализира во склоп на часовите наменети за другите теми, во текот на целата учебна година.	
Резултати од учењето: Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на: 1. да покаже дека препознава и разбира културни информации преку употреба на стекнатиот вокабулар и научените граматички структури;	

2. да ги применува новостекнатите јазични и културни знаења за да анализира и да интерпретира текстови, медиуми и активности релевантни за културата на германскојазичните земји;
3. да го користи стекнатиот вокабулар и научените граматички структури за да опише и да спореди начин и средства на информирање, одржлив начин на живеење, заштита на животната средина и општествен ангажман меѓу сопствената и туѓата култура.

Ученикот/ученичката ќе:

1. развива емпатија и почит кон луѓето со различно културно потекло;
2. има позитивен став кон културните разлики и кон културната разновидност;
3. ја разбира и ќе ја прифаќа вредноста на мултикултурниот дијалог како начин за збогатување на сопствените погледи и искуства;
4. размислува критички за сопствените ставови и предрасуди кон припадници на други култури;
5. ги почитува универзалните вредности, како што се толеранцијата, емпатијата и меѓусебното разбирање.

Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
Содржините во наставната програма се насочени кон запознавање на учениците со културните, цивилизациските и општествените аспекти на германскојазичните земји. Содржините треба да овозможат развивање културна свест, разбирање на културните разлики и споредба со сопствената култура. Учениците се запознаваат со културните белези на германскојазичните земји и развиваат позитивни ставови, со што се оспособуваат за снаоѓање во мултикултурните општества и за уважување на богатството и вредностите на сопствената култура. Меѓукултурната комуникациска компетенција опфаќа разбирање и општење со изворни говорители на германскиот јазик.	• Идентификува разлики во еколошката свест кај граѓаните во сопствената земја и кај граѓаните во германскојазичните земји. • Ги објаснува основните изрази и вредности што ги одразуваат културните практики во германскојазичните земји. • Наведува примери за историски или за општествени фактори што влијаеле врз развојот на начинот на информирање и на демократскиот начин на политичко изразување. • Ги опишува сличностите и разликите меѓу одржливиот начин на живеење и волонтерското ангажирање, користејќи релевантни примери. • Ги препознава и ги толкува културните карактеристики и го објаснува нивното значење. • Ги применува стекнатите јазични вештини и знаењата за културата и за ситуации што изискуваат интеркултурна комуникација.

	• Воочува дека значењето на поединечни јазични изрази е културно условено и дека рецепцијата може да се разликува од истозначни или блискозначни изрази во мајчиниот јазик и во други странски јазици.
Примери за активности: Индивидуална активност: Учениците самостојно пишуваат краток состав во кој опишуваат еколошки настан од целната култура, користејќи го стекнатиот вокабулар. Квиз: Учениците, поделени во мали групи, се натпреваруваат на квиз со искази од видот „Точно / Неточно“, „Избери го точниот одговор“ или „Пополни ги празните места“, во врска со екологијата, медиумите и политиката од германскојазичните земји. Дебата: Учениците, поделени во две групи, дебатираат на тема „Училишните униформи: Треба ли да се воведат во сите училишта или да се укинат?“ Дискусија: Наставникот/Наставничката започнува дискусија со прашањето: „Кои мерки за заштита на животната средина се преземаат во нашата земја, а кои во германскојазичните земји?“ Учениците си разменуваат мислења. Играње улоги: Учениците симулираат избори на младински градоначалник, користејќи ги правилно комуникациските обрасци.	

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ И ИНТЕРКУЛТУРНОСТ

Наставниците во гимназиското образование поттикнуваат инклузивност преку обезбедување активно вклучување на сите ученици во наставните активности. Соодветно ги адаптираат методите на работа за да одговараат на различните когнитивни и емоционални потреби на учениците, користејќи пристапи, како индивидуализација, диференцијација, тимска работа и соученичка поддршка. При работа со ученици со попреченост, наставниците применуваат индивидуални образовни планови, кои вклучуваат приспособени резултати од учење и стандарди за оценување и овозможуваат дополнителна поддршка од образовни асистенти, медијатори, тutori волонтери и професионалци од ресурсните центри.

Редовното следење на напредокот на учениците, особено на оние од ранливите групи, е од суштинско значење. Наставниците навремено ги идентификуваат евентуалните тешкотии и обезбедуваат насоки за нивно надминување, создавајќи поддржувачка средина за постигнување на резултатите од учењето. Овој пристап не само што ги поттикнува академските постигнувања туку и ја гради самодовербата на учениците и нивното чувство на припадност.

Во промовирањето на родова рамноправност, наставниците внимаваат да не се поттикнуваат стереотипни родови улоги при организирање на активностите. При формирањето групи за работа или доделувањето задачи, наставниците обезбедуваат рамнотежа помеѓу момчињата и

девојчињата, додека при користењето примери, текстови и илустрации ја поддржуваат родовата сензитивност и ги поттикнуваат учениците да ги надминат родовите стереотипи. Наставниот процес е осмислен така што родовата еднаквост и етничката/културната сензитивност се природен дел од сите активности, особено преку користење, секаде каде што е можно, материјали и содржини што промовираат интеркултурност и меѓуетничка интеграција.

Наставниците ги воведуваат учениците во различни културни перспективи преку активности што промовираат почитување на различностите во сите можни ситуации. Ова им овозможува на учениците да развијат свест за интеркултурно разбирање и соработка, што е основа за создавање и развој на кохезивно, хармонично општество.

ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигнувањата на учениците се врши врз основа на дадените стандарди за оценување со позитивно нагласување на постигнатиот напредок за владеење на јазикот, а не со негативно истакнување на недостатоците. По предметот Германски јазик за II година на гимназиското образование, учениците ги совладуваат петте јазични вештини: разбирање при слушање, разбирање при читање, зборување (говорна интеракција и говорна продукција), пишување (писмена интеракција и писмена продукција) и меѓујазично посредување (медијација). За таа цел наставникот/наставничката ги следи и ги оценува:

- усните одговори на прашања поставени од наставникот/наставничката или од соучениците и учеството во дијалози со примена на усвоената лексика;
- вербалното реагирање на говорен исказ;
- читањето и разбирањето на пишувани искази, дијалози и текстови;
- правилното пишување зборови, реченици и дијалози, како и пишувањето пораки, лични писма, покани, електронски писма, насочени состави, парафразирање кратки текстови и пишување сопствено мислење на дадена тема;
- пренесувањето говорени и пишувани искази од германски на мајчин јазик и обратно;
- индивидуалните и групните изработки на проектни задачи (постери, илустрации, презентации);
- домашните задачи.

Откако ќе заврши учењето на секоја тема, учениците добиваат сумативна оценка во вид на опис на постигнатите стандарди за оценување. Сумативното оценување се користи во одредени периоди во наставната година и е поврзано со одредени периоди: крајот на одделна тема, тримесечјето, полугодieto и бројчената оценка на крајот на наставната година.

Во текот на наставата континуирано се следат и формативно се вреднуваат постигнувањата на учениците, се собираат податоци за нивните активности, мотивираноста за учење во текот на наставата, интерактивноста и активната соработка со соучениците.

Секоја активност на учениците во текот на наставниот час на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво дава можност за воочување на напредокот и за негово вреднување. Оценувањето не е изолиран, туку е составен дел од наставниот час. Проверката на знаењето, како и оценувањето на учениците, не треба да се разликува од редовните активности во текот на часот, т. е. учениците не треба да се издвојуваат поединечно при усната проверка на знаењето.

Оценувањето на постигнувањата на учениците треба да биде јавно и тековно и да се врши согласно со критериумите и стандардите за оценување според нивоата од Блумовата таксономија. Следењето и оценувањето на постигнувањата на учениците треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на целата наставна година.

Вреднувањето на напредокот на учениците во текот на првото и на второто полугодие, како и на крајот на учебната година, ќе се врши со бројчани оценки. Од вкупниот број оценки, во секое полугодие три ќе се базираат на писмени работи, додека останатите оценки ќе се темелат на усни одговори, учество во комуникативни активности, домашни задачи, индивидуални и групни изработки на проекти и на тестови. Учениците треба однапред да бидат запознаени со критериумите и со начинот на оценување. Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот/ученичката така и за родителот, т. е. треба да се објаснат уште на почетокот на учебната година и наставникот/наставничката треба да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се земат: оценките од усното искажување, оценките од писмените работи/тестови, од активноста на часот, од изработката на домашни задачи, од изработката на презентации и проектни задачи.

Целта на овие дидактички препораки е да му/и помогнат на наставникот/наставничката да ги постигне поставените цели, применувајќи во наставата најнови сознанија од подрачјето на дидактиката и методиката на наставата по странски јазици, педагогијата и психологијата, т.е. позитивни домашни и странски искуства поврзани со наставата и учењето на германскиот јазик, но притоа да не ја ограничува неговата/нејзината креативност.

Во планирањето на наставата по предметот Германски јазик за II година (експериментална настава) на гимназиското образование се земени предвид содржините во наставните програми по другите предмети што се изучуваат во истата година, имено почитуван е принципот на меѓупредметно поврзување во однос на целите и на содржините со акцент на интегрираното поврзување со содржините од мајчиниот јазик. Во фокусот на вниманието на современата настава се ученикот/ученичката и процесот на учење. Треба да се почитуваат возраста, потребите, интересите на учениците. Наставникот/Наставничката не е повеќе единствен извор на знаења и информации и неговата улога не е само пренесување на знаења. Тој/Таа има улога е да ги поттикнува учениците да користат и други извори на знаења и информации и да ги насочи како да учат.

При изборот на активностите треба да се води сметка за диференцијацијата и разновидноста. Треба да се одберат или да се адаптираат активности што одговараат на различните стилови на учење (визуелен, аудитивен, кинестетички), на различните видови интелигенција (вербална лингвистичка, математичко-логичка, музичко-ритмичка, визуелно-просторна и други), како и на нивоата на знаења на учениците. Треба да се има предвид дека менувањето различни форми на работа во наставата (фронтална, индивидуална и работа во двојки и групи, истражувачка работа, работилници), како и менувањето на пократки и подолги, побучни и потивки активности, периодите на сконцентрирано внимание и опуштање на учениците за време на часот ја подобруваат мотивацијата за учење.

Наставата по германски јазик се заснова на холистичко учење, кое ги опфаќа когнитивните, афективните и моторните аспекти на учениците, имено наставникот/наставничката ќе ги интегрира различните компоненти, со што јазикот ќе се учи на функционален начин. Согласно со горенаведеното, за изучување странски јазик не може да се определи, т. е. не е можно да се планира бројот на часовите по одделни компоненти.

Почеток на имплементација на наставната програма	учебна 2026/2027 година
Институција/ носител на програмата	Биро за развој на образованието
Согласно член 21 став 3 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16 и 67/17, 64/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 229/20, 78/25 и 132/25), министерката за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот <i>Германски јазик</i> за II (втора) година гимназиско образование.	бр. 13-13739/4 28.10.2025 година Министерка за образование и наука, проф. д-р Весна Јаневска, с.р. _____